

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ДУ «ЦЕНТРАЛЬНИЙ МЕТОДИЧНИЙ КАБІНЕТ
З ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ МОЗ УКРАЇНИ»
ДО «ЦЕНТР ТЕСТУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ФАХІВЦІВ З
ВИЩОЮ ОСВІТОЮ НАПРЯМІВ ПІДГОТОВКИ «МЕДИЦИНА» І «ФАРМАЦІЯ»
ПРИ МІНІСТЕРСТВІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ»
ДВНЗ «ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ І. Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО МОЗ УКРАЇНИ»

МАТЕРІАЛИ

**XV Всеукраїнської науково-практичної конференції
з міжнародною участю**

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

**(з дистанційним під'єднанням ВМ(Ф)НЗ України
за допомогою відеоконференц-зв'язку)**

*17–18 травня 2018 року
м. Тернопіль*

Тернопіль
ТДМУ
«Укрмедкнига»
2018

УДК 378:61(063)(477)

Відповідальний за випуск: проф. А. Г. Шульгай.

Актуальні питання вищої медичної освіти в Україні (з дистанційним під'єднанням ВМ(Ф)НЗ України за допомогою відеоконференц-зв'язку) : матеріали XV Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнар. участю (Тернопіль, 17–18 трав. 2018 р.) / Терноп. держ. мед. ун-т імені І. Я. Горбачевського. – Тернопіль : ТДМУ, 2018. – 540 с.

них напрямків практичної реалізації принципу єдності і взаємозв'язку навчання і контролю засвоєння матеріалу.

Література

1. Мельничук Г. М. Пошук нових методів контролю якості опрацювання матеріалу для самостійної роботи студентів / Г. М. Мельничук, О. В. Базалицька, І. Р. Костюк, Н. І. Шовкова, А. Д. Бабенко // Актуальні питання якості медичної освіти: матеріали XIII Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнар. Учасню (Тернопіль, 13-13 трав. 2016 р.) : у 2 т.

– Тернопіль : ТДМУ, 2016. – Т. 2. С. 37.

2. Тимошко Г. М. До проблеми управління інноваційними процесами в загальноосвітніх навчальних закладах / Г.М. Тимошко // Вісник черкаського університету. – 2017. – № 11. – С. 131-138.

3. Сучасні технології управління навчальним процесом у вищих навчальних закладах / О. О. Карпенко, Л. Ф. Каськова, О. Ю. Андріянова [та ін.] // Сучасні технології управління навчальним процесом : матеріали міжнар. навч.-наук. конф. – Полтава, 2014. – С. 93–94.

ВИКОРИСТАННЯ РОЗВИВАЛЬНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ У СТУДЕНТІВ МЕДИЧНИХ ЗАКЛАДІВ

Головкін А. В.

Запорізький державний медичний університет

Проблема розвивального навчання студентів в медичних вузах має першорядне значення. Проте до сих пір немає чіткої відповіді на питання, яким має бути розвивальне навчання в медичному вузі, і взагалі що це таке.

Традиційна система навчання у вузі - це тільки система навчання, в рамках якої відбувається якийсь розвиток. У ній немає розвитку як системи з власними цілями і засобами, медичним наглядом і регулюванням. Відсутність системи розвитку призводить до того, що викладачі рідко здатні самостійно поставити мету розвитку.

Вважається, що в медичному вузі має розвиватися клінічне мислення і придумують для цієї мети безліч завдань на діагностику і лікування різних захворювань. Розвиток мислення традиційно розуміється як засвоєння алгоритму розумових дій при постановці конкретних діагнозів і призначенням лікування. Мається на увазі, що чим більше студент вирішить завдань, тим краще буде розвинуто його клінічне мислення, тобто тим більше правильних діагнозів він зможе поставити і зробити правильних призначень.

Насправді розвиток клінічного мислення визначається не тільки кількістю вирішених завдань, але в більшій мірі структурою і змістом сформованих розумових дій, загальних і специфічних. А в традиційному навчанні розвиток мислення «взагалі» без усвідомлення педагогом конкретних механізмів, які підлягають формуванню в ході навчання.

Критерії розвитку повинні включати узагальненість сформованих дій і їх застосування в інших видах діяльності.

На жаль, далеко не всі методи і методики розвитку доведені до рівня технологій, і відповідають всім вимогам. Потрібні нові оригінальні розробки з навчальних предметів, що викладаються в медичних вузах.

У запорізькому державному медичному університеті вже кілька років займаються створенням і впровадженням у навчальний процес багатотимових розвиваючих вправ та завдань з багатьох дисциплін. Вправи і завдання призначені для відпрацювання предметного змісту дисциплін, але одночасно формують когнітивні дії, необхідні для засвоєння знань з будь-якої дисципліни. Це грає одну з провідних ролей в системі розвиваючого навчання, створюється інформаційна основа усвідомленого індивідуального розвитку формується цільова установка на самовиховання і самовдосконалення. Зміст предмета по-новому структурується і відповідним чином акцентує увагу студентів на проблемах розвитку, самовиховання і самовдосконалення.

По-перше, посилюється особистісна спрямованість змісту. Інтерес студентів зосереджений не стільки на формуванні образу реального «я», хоча цей образ дуже важливий, але на формуванні динамічного «я», що відображає намір студентів щось змінити в собі.

По-друге, поглиблюється педагогічна спрямованість курсу. У змісті акцент з методик психодіагностики переноситься на методики корекції і розвитку. Це дозволяє створити основу для розвитку умінь ефективно впливати на себе і інших людей.

Третє, посилюється практична спрямованість курсу. Наприклад, студенти не просто вивчають терапевтичні процеси, але створюють інформаційну основу для розвитку дій логічного мислення.

Четверте, зростає професійна спрямованість курсу. Динамічне «я» студента має близькі й далекі перспективи, враховує вимоги не тільки сьогоденної навчальної діяльності, а й завтрашньої професійної.

П'яте, удосконалюється соціально-психологічна спрямованість психології і педагогіки. Досліджувані явища розкриваються з позицій їх прояви в навчально-професійному та лікарсько-професійному спілкуванні.

Відповідно до нових цілей зростають вимоги до методики викладання психології та педагогіки. Необхідне застосування комплексу розвиваючих технологій, пов'язаних між собою як внутрішньо-предметних, так і міжпредметних логікою засвоєння і розвитку. Застосування нових розвиваючих технологій можливо в тому випадку, якщо на кафедрі є достатня кількість розроблених розвиваючих вправ та завдань для студентів. Потрібна висока методична оснащеність кафедри. Крім того, потрібно більш досконала система координації методичної роботи з іншими кафедрами.

У розвиваючому навчанні акцент робиться на формування умінь, також як і на формування знань. Формування умінь передбачає більш високу методичну майстерність викладачів. Кафедра може і повинна підняти рівень методичної майстерності не тільки у викладанні предмета психології і педагогіки, але в значній мірі сприяти підвищенню рівня викладання на інших кафедрах медичного вузу.

Найважливішою характеристикою розвиваючого навчально-виховного процесу є єдність професійного та особистісного розвитку студентів.

Література

1. Фрейд З. Тотем и табу. – М.: Олимп; ООО «Издательство АСТ-ЛТД», 1998. – С.16-183.

2. Хейзинга Й. Homo ludens// Homo ludens. В тени за-втрашнього дня. – М.: Издательская группа «Прогресс», «Прогресс-Академия», 1992. – С. 5-240.

3. Резніченко Ю.Г. та ін. Юридичні та етичні аспекти регулювання лікарської практики та проведення клінічних випробувань / Ю.Г. Резніченко, Г.І. Резніченко, Н.Ю. Резніченко. - Запоріжжя: Просвіта, 2010. – 140 с.

ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДУ ДІЛОВИХ ІГОР У ПІДГОТОВЦІ СТУДЕНТІВ ІV КУРСУ МЕДИЧНИХ ФАКУЛЬТЕТІВ З ДИСЦИПЛІНИ "НЕВРОЛОГІЯ"

Григорова І. А., Тихонова Л. В., Тесленко О. О., Єскін О. Р.

Харківський національний медичний університет

На сучасному етапі розвитку медицини та педагогіки необхідним є перехід від традиційного пасивного викладання нового матеріалу до активного навчання, метою яких є максимальне залучення студентів до навчального процесу з подальшим використанням отриманих знань та навичок. Активне навчання формує в майбутніх спеціалістів здатність самостійно набувати знання, розкривати професійно-пізнавальні потреби та інтереси, виробляти здатність вирішувати поставлені задачі, виховувати вміння працювати в колективі. До таких активних форм навчання відноситься ділова гра. Ділова гра - це моделювання реальної діяльності у спеціально створеній проблемній ситуації. Вона є засобом і методом підготовки та адаптації до роботи лікаря, методом активного навчання, який сприяє досягненню конкретних завдань, структурування системи ділових стосунків учасників. Її конструктивними елементами є проектування реальності, конфліктність ситуації, активність учасників, відповідний психологічний клімат, між особистісне та міжгрупове спілкування, розв'язання сформульованих на початку гри проблем.

Ділова гра, імітуючи окрему ситуацію, дає змогу розв'язувати конкретно сформульовані викладачем завдання та проблеми. Вона має жорстку структуру і правила, які студентам роз'яснює викладач. Головною функцією ділової гри на занятті є вироблення навичок та вмінь діяти у стандартних ситуаціях, з котрими стикається лікар у своїй повсякденній роботі. Ділову гру використовують для засвоєння нового та закріплення старого матеріалу, вона дає можливість студентам зрозуміти і вивчити навчальний матеріал з різних позицій, також, оскільки ділова гра завжди супроводжується емоційним залученням учасників, вона також розвиває творчі навички студентів [1, 2].

Специфікою професії лікаря є не лише робота з надзвичайно великим обсягом інформації, що весь час оновлюється, але і необхідність постійного живого спілкування. Щодня практикуючий лікар спілкується не тільки з колегами та персоналом відділення, а також з пацієнтами та їх родичами. Необхідною умовою якісної підготовки фахівця є ефективні навички професійного спілкування, які потребують постійної практики ще з етапу студентства. Враховуючи специфіку неврології, багато захворювань є хронічними або тими, що повільно піддаються терапії. Саме тому широко використовуються ділові ігри типу «лікар-пацієнт», під час яких у бесіді пояснюються перебіг захворювання, аспекти терапії та важливість точного та тривалого прийому препаратів задля досягнення задовільного комплайенсу.

Надзвичайно корисними та цікавими для студентства є ділові ігри, під час яких обговорюється диференційний діагноз, адже вони стимулюють до більш глибокого вивчення дисципліни. На занятті викладачем презентується клінічний випадок, який потребує проведення диференційного діагнозу серед декількох нозологій. Кожен студент вислов-

лює свою думку та приводить аргументи за те чи інше захворювання. Такий тип ділових ігор розвиває творчий підхід та клінічне мислення серед майбутніх лікарів [3].

Студент медичного університету повинен не тільки отримувати знання з дисципліни, але й вміти самостійно залучати нові наукові дані у відповідності з розвитком сучасних, технологій та інновацій у медицині. Актуальне є застосування активних форм навчання [4].

На кафедрі неврології №1 Харківського національного медичного університету використовують як традиційні, так і активні технології навчання. Традиційні-читання лекцій, тестовий контроль на практичних заняттях. Застосування кейс-методу та методу ділової гри розуміє високий рівень базисних знань з теоретичних дисциплін, тому використовується при вивченні часної неврології.

При вивченні теми "Гострі порушення мозкового кровообігу" студенти вивчають не тільки клінічну картину різних видів інсультів та минулих порушень кровообігу, але й поведінку лікаря на різних етапах надавання медичної допомоги. Тип гри "лікар-пацієнт" в тому, що викладач розподіляє студентів по функціям: пацієнт із скаргами; лікар першої допомоги на догоспітальному етапі, лікар швидкої допомоги, лікар приймального відділення, лікар неврологічного відділення, лікар допоміжних методів дослідження (магнітно-резонансної томографії), родичі пацієнта. За підсумками гри викладач із студентами разом оцінюють активність і рівень володіння матеріалом.

Метод ділової гри не може повністю замінити спілкування студентів з реальним пацієнтом, особливостями його скарг і анамнезу, об'єктивного обстеження.

Таким чином, використання методик активного навчання, зокрема, ділових ігор, а не лише класичного пояснення матеріалу на заняттях з дисципліни "Неврологія", дозволяє не лише підвищити рівень зацікавленості студентів у навчанні, але й ефективно розвивати навички клінічного мислення та професійного спілкування.

Література:

1. Педагогіка професійного образования / Под ред. В.А.Сластенина. - М. : Академия, 2006. - 368 с.

2. Коломієць В.С. Ігри в структурі професійної підготовки: 36. наук. праць / За ред. А.Й.Капської. – К., 1999. – С.153–160.

3. Баяхметова А.А. Опыт применения образовательной технологии кейс-стади в преподавании пропедевтики терапевтической стоматологии /А.А.Баяхметова // Весник КАЗМУ, 2014.

4. Ананьева Е.С. Использование методов проблемного обучения в ходе изучения дисциплины "Неврология" /Е.С.Ананьева, В.А.Бочкова : материалы XLIIМеждународ. науч.-практ. конф. ["Личность, семья и общество: вопросы педагогики и психологии"], (Новосибирск, 2014г.). - СибАК, 2014.

<i>І. Є. Булах</i> ПОСПІШАЄМО РОЗУМНО	335
<i>Грузєва Т. С., Литвинова Л. О., Гречишкіна Н. В., Донік О. М., Іншакова Г. В.</i> ПИТАННЯ КОМУНІКАТИВНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ В ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я	337
<i>Головаха М.Л., Кожем'яка М.О., Іваньков В.Г.</i> ВИКОРИСТАННЯ «ХМАРНИХ» ТЕХНОЛОГІЙ В СИСТЕМІ КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ	341
<i>Головкін А. В.</i> ВИКОРИСТАННЯ РОЗВИВАЛЬНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ У СТУДЕНТІВ МЕДИЧНИХ ЗАКЛАДІВ.....	342
<i>Григорова І. А., Тихонова Л. В., Тесленко О. О., Єскін О. Р.</i> ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДУ ДІЛОВИХ ІГОР У ПІДГОТОВЦІ СТУДЕНТІВ ІV КУРСУ МЕДИЧНИХ ФАКУЛЬТЕТІВ З ДИСЦИПЛІНИ «НЕВРОЛОГІЯ»	343
<i>Гайдук О.І., Єхалов В.В., Башкірова Н.С., Гайдук Т.А.</i> РЕЗУЛЬТАТИ ВПРОВАДЖЕННЯ СУЧАСНОГО СТАНДАРТУ ЧИТАННЯ ЛЕКЦІЙ В ПІДГОТОВЦІ ЛІКАРІВ ЗАГАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ З ПИТАНЬ НЕВІДКЛАДНОЇ ДОПОМОГИ	344
<i>Гречаніна Ю.Б., Гречаніна О.Я., Молодан Л.В., Здибська О.П., Бугайова О.В.</i> ЯК НАВЧИТИ СТУДЕНТІВ РОЗПІЗНАВАТИ РІДКІСНІ ХВОРОБИ – КОМОРБІДНІ, ПОЛІМОРФНІ ТА ГЕНЕТИЧНО ГЕТЕРОГЕННІ.....	346
<i>Гречаніна Ю.Б., Гречаніна О.Я., Молодан Л.В., Здибська О.П., Бугайова О.В.</i> ПРО ДОСВІД ОПТИМІЗАЦІЇ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ ТА ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ НА КАФЕДРІ МЕДИЧНОЇ ГЕНЕТИКИ	346
<i>Григор'єва О.А., Світлицький А.О., Вовченко М.Б., Щербаков М.С., Апт О.А., Чугін С.В., Абросімов Ю.Ю.</i> ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ АНАТОМІЇ В АСПЕКТІ КРЕДИТНО-ТРАНСФЕРНОЇ СИСТЕМИ ІЗ ЗАЛУЧЕННЯМ НОВІТНІХ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ.....	347
<i>Григоров С.М., Рузін Г.П., Рекова Л.П., Вакуленко К.М.</i> ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДГОТОВКИ АНГЛОМОВНИХ СТУДЕНТІВ НА КАФЕДРІ ХІРУРГІЧНОЇ СТОМАТОЛОГІЇ ХНМУ	347
<i>Гейченко К.І., Рагріна Ж.М.</i> КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ІНОЗЕМНИХ ФАХІВЦІВ МЕДИЧНОГО ПРОФІЛЮ ДО ПРОФЕСІЙНОГО СПІЛКУВАННЯ.....	348
<i>Гетало О. В.</i> ОСОБЛИВОСТІ СТАНДАРТИЗАЦІЇ ЯКОСТІ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ В КАНАДІ.....	348
<i>Гербеєва І. М.</i> ДЕЯКІ АСПЕКТИ ПРОБЛЕМИ ВИКЛАДАННЯ В ІНОЗЕМНИХ ГРОМАДЯН У МЕДИЧНИХ ВУЗАХ	349
<i>Губарь А.О., Бачурін Г.В., Бачурін В.І., Довбиш М.А., Довбиш І.М.</i> ЗАСТОСУВАННЯ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ СТУДЕНТІВ МЕДИЧНИХ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ.....	350
<i>Годлевський Л.С., Мандель О.В., Нєнова О.М., Жуматій П.Г., Приболовець Т.В., Новіков В.П., Марченко С.В., Мацко О.М., Данилюк О.Ю., Татарчук Т.В., Годлевська Т.Л., Пономаренко А.І., Біднюк К.А.</i> МОЖЛИВОСТІ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ДИСТАНЦІЙНОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ НА ПІДСТАВІ СУЧАСНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ТА МЕТОДІВ НАВЧАННЯ	351
<i>Гнатюк М. С., Слабий О. Б., Ясіновський О.Б., Монастирська Н.Я.</i> ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ В ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНИХ ОПЕРАЦІЙНИХ – ЗАПОРУКА ПОВНОЦІННОГО ЗАСВОЄННЯ ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК З ОПЕРАТИВНОЇ ХІРУРГІЇ ТА ТОПОГРАФІЧНОЇ АНАТОМІЇ	352
<i>Гудима А. А., Цимбалюк Г. Ю., Шацький В. В., Бойчак М. В., Крицак М. Ю., Сван О. Б., Цицюра Р. І., Лотоцький В. В., Гарасимів І. М., Щирба Ю. П., Ярошенко М. Б.</i> ДОСВІД ВИКЛАДАННЯ ДОМЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ В ЕКСТРЕМАЛЬНИХ СИТУАЦІЯХ НА БАЗІ ЦЕНТРУ СИМУЛЯЦІЙНОГО НАВЧАННЯ.....	353
<i>Голубовська О.А., Шкурба А.В., Митус Н.В.</i> ЕКСПРЕС-ОПИТУВАННЯ ЯК ЕЛЕМЕНТ КОНТРОЛЮ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА.	355
<i>Голубовська О.А., Шкурба А.В., Безродна О.В., Гарницька Л.А., Климанська Л.А., Сукач М.М., Пронюк Х.О., Кулеш О.В., Митус Н.В., Подолук О.О., Вінницька О.В.</i> СОЦІАЛЬНІ, МЕДИЧНІ ТА ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ВИКЛАДАННЯ ВІЛ-ІНФЕКЦІЇ СТУДЕНТАМ 5 КУРСУ МЕДИЧНИХ ВНЗ.....	356
<i>Господарський І.Я., Ястремська С.О., Даньчак С.В., Рега Н.І., Зарудна О.І., Городецький В.Є., Локай Б.А., Мазур Л.П., Кім О.М.</i> ІНТЕГРАЦІЯ МЕДІАПЕДАГОГІЧНОЇ ІННОВАТИКИ В СИСТЕМУ ПІДГОТОВКИ МЕДИЧНИХ СЕСТЕР	357